

3.2 SIVISTYKSEN PALVELUALUE

TOIMINNAN KUVAUS

Sivistyksen palvelualueen tehtävänä on huolehtia sivistyslautakunnan alaisena kunnan varhaiskasvatukseen, esiopetuksen, perusopetuksen, aamu- ja iltapäivätoiminnan, kansalaisopiston, kirjaston, liikunta- ja nuorisopalveluiden, kulttuuripalveluiden sekä hyvinvointityön ylläpitämisestä ja kehittämisestä.

Palvelujen tuottajina ovat ryhmäperhepäivähoito, päiväkotitoiminta, peruskoulut, Ruoveden opisto, kirjasto, liikunta-, nuorisotoiminta ja kulttuuritoiminta sekä toimiva hallinto. Sivistystoimen palveluita toteutetaan lakien ja asetusten sekä valtakunnallisten ja paikallisten suunnitelmien mukaisesti sekä erilaisten hankkeiden kautta. Vapaan sivistystyön osalta yhteistyötä tehdään Merikanto-opiston kanssa. Lukiokoulutusta hallinnoi Sastamalan koulutuskuntayhtymä (Sasky).

TOIMINNAN KEHITTÄMINEN JA PAINOPISTEET

Sivistyspalveluiden järjestämisen haasteet liittyvät kelpoisen, osaavan ja riittävän henkilöstöresurssin varmistamiseen. Henkilöstötarpeen ennakointi on ajoittain vaikeaa erityisesti varhaiskasvatuksessa ja tuo haastetta talouden suunnitteluun. Ikäluokkien pieneneminen tuo epävarmuustekijöitä palveluiden laadukkaaseen ja tehokkaaseen järjestämiseen.

Sivistyspalveluiden käytössä olevat toimitilat vaativat osittain parannuksia tilojen toimivuuden ja teknisen kunnon suhteen.

VALTUUSTON NÄHDEN SITOVIKSI TAVOITTEET

Strateginen painopiste	Palvelualueen tavoite 2026	Mittari	Toteuma
Yrittäjyys ja elinkeinot	-Elinkeinoiniin tutustuminen ja työelämätaitojen oppiminen -Yrittäjyyteen sekä aktiiviseen toimijuuteen kasvattaminen	-Oppilaiden vierailut, TET-jaksot työpaikoilla -Kunnan tarjoamien kesätyöpaikkojen määrä, kesätyöleirin osallistujamäärä -Koulujen yrittäjyyskasvatuksen toteuttaminen	
Kulttuuriperintö	-Kulttuurikasvatuksen toteuttaminen ja kehittäminen -Kulttuurin, taiteen ja kädentaitojen harrastamisen edistäminen osana paikallisen kulttuuriperinteen ylläpitämistä ja kehittämistä	Kulttuurikasvatussuunnitelmat valmiiksi/toteutus -Kotiseuturetket -Paikallista kulttuuriperinnettä edistäviä kurssien määrä	
Koulutusmahdollisuudet	-Lukutaidon ja lukemisen kulttuurin edistäminen -Oppimisen tukeminen laaja-alaisesti -Elinikäisen oppimisen edistäminen -Opetuksen järjestäjien ja alueellinen yhteistyö opetuksen järjestämisessä ja	-Kirjaston tapahtumien/osallistujien määrä -Kirjaston lainausten määrä -Varhaiskasvatukseen, koulun ja kirjaston	

	osaamisen kehittämisessä	yhteistyösuunnitelmien toteuttaminen -Henkilöstön koulutusten määrä -Opiston kurssi- ja tuntimäärä -Yhteistyömuodot opetuksen järjestämisessä -Alueellisten koulutusten määrä	
Ilmasto	-Kuntalaisten luontosuhteen kehittäminen -Kestävän kehityksen edistäminen	-Metsä-/Vihreä lippu -toiminta varhaiskasvatuksessa -Hävikkiruuan määrä -Luontoretkien määrä -Kävelyä ja pyöräilyä edistävien toimien toteutuminen koulumatkoilla/vapaa-aikana	
Hyvinvointi ja terveys	- Liikunnallisten taitojen oppiminen ja kuntalaisten ohjaaminen liikunnalliseen elämäntapaan - Sosiaalisen yhteenkuuluvuuden mahdollistaminen ja yksinäisyyden ehkäisy liikukumahdollisuuksia, harrastuksia ja tapahtumia järjestämällä - Kuntalaisten osallisuuden ja vaikuttamisen monipuolistaminen	-Perheiden liikuntatapahtumien määrä -Kuntokierrosten määrä, kuntosalin kävijämäärä -Omaehtoiseen liikkumiskampanjaan osallistuneiden määrä -Kerho- ja harrastustoimintaan osallistuvien lasten ja nuorten määrä/ kerhojen määrä -Jaettujen avustusten määrä	

Toiminnan tavoitteet pohjautuvat voimassa olevaan kuntastrategiaan. Tämän lisäksi sivistyspalveluiden toiminnassa keskitytään seuraaviin painopistealueisiin: liikkumisen edistäminen, lukutaidon ja lukemisen kulttuurin edistäminen, oppimisen tukeminen, kestävän kehityksen edistäminen, osallisuuden lisääminen ja kulttuurikasvatus. Toimintaa kehitetään laatuun ja tehokkuuteen perustuvia tuloksia arvioimalla. Arvioinnin välineenä käytetään mm. erilaisten kyselyiden ja testien tuloksia sekä asiakas- ja henkilöstöpalautetta.

TALOUS

SIVISTYS PALVELUALUE YHTEENSÄ						
	TP 2024	TA 2025 + muutos	TA 2026	Muutos %	TS 2027	TS 2028
Toimintatulot	353 067	317 165	296 583	-7 %	299 549	302 544
Toimintamenot	-7 786 818	-8 159 609	-8 339 730	2 %	-8 639 960	-8 942 359
Toimintakate	-7 433 751	-7 842 445	-8 043 147	3 %	-8 340 411	-8 639 815

Sivistysalueen vastuuhenkilönä toimii sivistysjohtaja Aila Luikku.

3.2.1 VARHAISKASVATUS

Toiminnan kuvaus

Ruoveden varhaiskasvatuksen tavoitteena on tuottaa kuntalaisille tarkoituksenmukaisia, joustavia ja laadukkaita varhaiskasvatuksen palveluja. Varhaiskasvatuspalveluiden kehittämisen lähtökohtana on tiivis monialainen yhteistyö kunnan ja alueen eri toimijoiden kesken sekä perheiden kanssa. Tavoitteena on ennaltaehkäisevä, asiakaslähtöinen ja osallistava toiminta.

Varhaiskasvatuksen järjestämistä säätelee varhaiskasvatuslaki, joka ohjaa lapsiryhmien muodostamista ja niissä työskentelevien aikuisten määrää ja kelpoisuutta. Lapsiryhmät muodostetaan joustavasti lasten tarpeet huomioiden. Sisäisellä yhteistyöllä toimintaan tuodaan tehokkuutta ja samalla tuetaan lasten ja aikuisten hyvinvointia. Toiminta perustuu valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin sekä Ruoveden kunnan paikalliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan. Lisäksi jokaiselle lapselle laaditaan yhteistyössä huoltajien kanssa lapsen VASU, jonka toteutumista seurataan ja arvioidaan.

Ruovedellä varhaiskasvatusta tarjotaan keskustan päiväkoti Metsäpolussa sekä Pekkalan ja Visuveden ryhmäperhepäiväkodeissa, jotka toimivat kyläkoulujen yhteydessä. Palvelua tarjotaan monipuolisesti perheiden tarpeiden mukaan. Vuorohoitoa tarjotaan päiväkoti Metsäpolussa. Paikkakuntalaisille 1–5-vuotiaille lapsille tarjotaan 20 h/viikko maksutonta varhaiskasvatusta.

Koko kunnan varhaiskasvatuksen yhteisinä teemoina ovat metsäpedagogiikka, lukeminen, liikunta ja kulttuuri. Varhaiskasvatuksessa huomioidaan vahvasti kestävä kehitys. Päiväkoti Metsäpolku toimii Vihreä lippu– ohjelman mukaan ja tätä ajatusta toteutetaan myös Pekkalan ja Visuveden ryhmäperhepäiväkodeissa. Päiväkoti Metsäpolussa työntekijöistä koostuva metsäryhmä suunnittelee ja ideoi varhaiskasvatuksen metsäteemaista toimintaa. Lapset osallistetaan suunnitteluun mukaan.

TALOUS

VARHAISKASVATUS						
	TP 2024	TA 2025 + muutos	TA 2026	Muutos %	TS 2027	TS 2028
Toimintatulot	39 358	15 500	18 000	16 %	18 180	18 362
Toimintamenot	-1 782 361	-1 794 734	-1 847 416	3 %	-1 913 923	-1 980 910
Toimintakate	-1 743 003	-1 779 234	-1 829 416	3 %	-1 895 743	-1 962 548

TOIMINNAN TAVOITTEET

Strateginen painopiste	Toiminnallinen tavoite 2026	Mittari	Toteuma
Yrittäjyys ja elinkeinot	- Lasten osallisuuden ja vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen - Lasten omatoimisuuden vahvistaminen - Ammatteihin ja elinkeinoihin tutustuminen - Varhaiskasvatuksen toiminnan näkyvyyden lisääminen	-Lapsiraati 8 kertaa / vuosi -käynnit kaupoissa, Vinhalla, kirjastossa -sometileille säännöllisesti sisältöä -Avoin päiväkotitoiminta	
Kulttuuriperintö	- Kotiseutuun tutustuttaminen - Lukeminen, taide ja musiikki ilmaisumuotona sekä sukupolvien välisen yhteistyön välineenä - Tapahtumien järjestäminen kulttuuriperinteet huomioiden	-kulttuurikävely lasten kanssa -Satutunnit kirjastossa 2 kertaa/kk. - Lasten taidenäyttely kerta/vuosi kirjastossa. -Varhaiskasvatuksen joulu- ja kevätjuhlat + muut juhlat (esim. Itsenäisyyspäiväjuhla)	
Koulutusmahdollisuudet	- Eri taitojen oppiminen: kädentaidot, tunne- ja vuorovaikutustaidot, kielitaito, digitaidot - Henkilöstön osaamisen vahvistaminen/jakaminen - Alueellinen yhteistyö toiminnan ja osaamisen kehittämisessä	-Toteutuneiden koulutuksien määrä /vuosi -pedagogiset tiimit -lähikuntien varhaiskasvatuksen esihenkilötapaamiset -lähikuntien VEO- tapaamiset	
Ilmasto	- Lasten ja henkilöstön luontosuhteen vahvistaminen, metsäpedagogiikan kehittäminen - Ympäristökasvatuksen toteuttaminen ja kestävä kehityksen edistäminen	-Vihreä lippu -toiminta + säännölliset metsäretket -Vihreä Lippu-toiminta (jätteiden lajittelu, kierrätys, ruokahävikin vähentäminen)	
Hyvinvointi ja terveys	- Ruokakasvatuksen toteuttaminen - Liikunnallisten taitojen oppiminen ja liikunnalliseen elämäntapaan kasvattaminen - Palautumisen ja rauhoittumisen opettelu	-Ruokahävikin vähentäminen -Liikuntatiimi, perheiden liikuntaillat, 1 kerta/kk -Säännöllinen päivälepo kaikilla lapsilla	

3.2.2 OPETUS JA KOULUTUS

Toiminnan kuvaus

Esi- ja perusopetus

Tehtävänä on järjestää esi- ja perusopetuspalveluita perusopetuslain mukaisesti kaikille oppivelvollisuusikäisille kuntalaisille. Perusopetusta järjestetään Ruoveden yhtenäiskoulussa sekä Pekkalan ja Visuveden kyläkouluissa. Esiopetuksen järjestäminen toteutetaan kyläkouluilla pääsääntöisesti yhdessä 1-2-luokkien opetuksen kanssa. Kirkonkylän esioppilaiden esiopetus järjestetään päiväkotia Metsäpolussa, jossa myös toteutetaan esioppilaiden täydentävä varhaiskasvatus. Lasten aamu- ja iltapäivätoiminta järjestetään tarpeen mukaan sivistyslautakunnan hyväksymän aamu- ja iltapäivätoiminnan suunnitelman mukaisesti.

Toiminnan laadukasta ja kustannustehokasta järjestämistä suunnitellaan ja seurataan sekä reagoidaan muutostarpeisiin. Varmistetaan, että opetusryhmät ovat pedagogisesti ja taloudellisesti kestäväällä pohjalla. Koulujen yhdysluokat ryhmitellään luokkakokojen mukaan tarkoituksenmukaisesti. Perusopetuksen opetushenkilöstön määrää ja tehtävänkuvia tarkastellaan oppilasmäärää ja sen tarpeita vastaavaksi. Opetusta kehitetään pedagogisesti koulutuksen avulla sekä opetushenkilöstön keskinäistä yhteistyötä lisäämällä. Opetusta arvioidaan kyselyjen, palautteen ja oppimistulosten avulla ja toimintaa kehitetään.

Oppilaille luodaan turvallinen oppimisympäristö järjestämällä toimivat ja riittävät opiskeluhoitopalvelut yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Toiminta sisältää monialaista yhteistyötä sekä opiskeluhoitosuunnitelman mukaista toimintaa. Oppilaiden hyvinvointia mitataan erilaisin kyselyin. Kouluyhteisön hyvinvointia tuetaan lisäämällä liikuntaa ja toiminnallisuutta edistäviä monipuolisia opetusmenetelmiä koulun ulkopuolista opetusta hyödyntäen ja liikunnallista välituntitoimintaa kehittämällä. Toiminnan painopisteenä ovat myös lukutaidon ja lukemisen kulttuurin edistäminen sekä oppimisen tukeminen.

Yhteisöllinen toimintakulttuuri on laadukkaan perusopetuksen, oppimisyhteisön hyvinvoinnin ja oppimismotivaation edellytys. Sitä rakennetaan toimivalla yhteistyöllä henkilöstön, oppilaiden ja huoltajien kanssa. Oppilaiden osallisuutta toimintakulttuurin kehittämisessä tuetaan aktiivisesti ja yhteistyötä tehdään varhaiskasvatuksen, lukion ja 3. sektorin toimijoiden kanssa.

Lukio

Tavoitteena on säilyttää vetovoimainen lukiokoulutus Ruovedellä markkinointia ja toiminnan sisältöjä kehittämällä yhteistyössä SASKY koulutuskuntayhtymän kanssa. Lukiossa on mahdollista opiskella yleislinjalla, ratsastuspainotteisella linjalla tai eläinlääketieteellisten opintojen painotuslinjalla.

Lukiokoulutuksen määrällisistä ja laadullisista tavoitteista sovitaan tarkemmin SASKY koulutuskuntayhtymän ja Ruoveden kunnan välillä vuosittain. Tavoitteiden toteutumista seurataan tarkasti. Lukiokoulutuksen ja perusopetuksen välinen yhteistyö eri oppiaineiden opetuksen järjestämisessä on tärkeää.

Ruoveden opisto

Ruoveden Opisto tarjoaa vapaan sivistystyön opetusta lapsille, nuorille ja aikuisille sekä erityisryhmille ja toimintaa ohjaa laki vapaasta sivistystyöstä. Toiminta edistää elinikäistä oppimista ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta tarjoamalla kurssitoimintaa kaikenikäisille. Tavoitteena

on kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien sekä digitaitojen kehittäminen ja vahvistaminen sekä yksinäisyyden ja syrjäytymisen ehkäisy. Palvelut ovat asiakaslähtöisiä, laadukkaita sekä taloudellisesti tuotettuja. Tarjonnassa on esimerkiksi taideaineiden, käsityön, musiikin, liikunnan ja tietotekniikan kursseja sekä kieli- ja kirjallisuuskursseja. Lisäksi järjestetään yleisöluentoja eri aihealueet huomioiden. Kursseja järjestetään myös yhteistyössä perusopetuksen tai lukion kanssa.

Kurssitarjontaa suunniteltaessa otetaan huomioon kuntalaisten toiveet ja pyritään näin vastaamaan paikallisiin sivistystarpeisiin, yhteiskunnallisiin muutoksiin sekä tarjoamaan kulttuuriperintöön liittyviä näkökulmia. Jatkossa pyritään lisäämään erityisesti lyhytkurssitarjontaa sekä nuoria kiinnostavia kursseja.

Muut oppilaitokset

Tavoitteena on taata lapsille ja nuorille mahdollisuus harrastaa ja opiskella musiikkia tavoitteellisesti soittaen, laulaen ja tanssien.

Merikanto-opisto tuottaa Ruovedellä taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaiset palvelut musiikin ja tanssin taiteenaloilla. Lisäksi se järjestää varhaisiän musiikkikasvatusta eli muskariopetusta ja tanssin opetusta. Palvelun laatua ja kustannustehokkuutta seurataan säännöllisesti.

TALOUS

OPETUS JA KOULUTUS						
	TP 2024	TA 2025 + muutos	TA 2026	Muutos %	TS 2027	TS 2028
Toimintatulot	178 819	197 765	220 433	12 %	222 637	224 864
Toimintamenot	-5 054 360	-5 384 568	-5 527 120	3 %	-5 726 096	-5 926 510
Toimintakate	-4 875 542	-5 186 803	-5 306 687	2 %	-5 503 459	-5 701 646

TOIMINNAN TAVOITTEET

Strateginen painopiste	Toiminnallinen tavoite 2026	Mittari	Toteuma
Yrittäjyys ja elinkeinot	- Yrittäjyyskasvatuksen toteuttaminen ja kehittäminen	- Yrittäjäkylä-toiminta, TET-jaksot perusopetuksessa	

	- Työelämätaitojen edistäminen	-Suomen kielen kurssi maahanmuuttajille	
Kulttuuriperintö	- Kulttuuriperintöön tutustuttaminen	- kotiseututietokortit sekä kulttuurikasvatussuunnitelman toteutuminen -Paikallista kulttuuriperinnettä edistäviä kursseja opistossa 21 kpl	
Koulutusmahdollisuudet	-Opetuksen järjestäjien yhteistyö perus- ja lukio-opetuksen järjestämisessä ja kehittämisessä - Kansainvälisyyskasvatuksen edistäminen - Monipuolisen valinnaisainevalikoiman tarjoaminen - Elinikäisen oppimisen mahdollistaminen	-Yhteisten opettajien määrä perus- ja lukio-opetuksessa, yhteisten tilojen käyttö - Kansainväliset vieraat ja vierailut/määrä -Eri valinnaisaineiden määrä - Opetus- ja ohjaushenkilöstön koulutusten määrä -Ruoveden opiston kurssimäärä 55 kpl ja tuntimäärä 1900 h	
Ilmasto	- Ympäristökasvatuksen toteuttaminen ja kehittäminen - Kestävään elämäntapaan ohjaaminen	-Koulujen hävikkiruoan määrä, sähkönkulutus, - Tavaroiden pitkäikäisyys ja niiden kierrättäminen -Luontoretkien määrä	
Hyvinvointi ja terveys	-Oppimisen edellytyksiä tukevan hyvinvoinnin edistäminen - Osallisuuden ja vaikutusmahdollisuuksien lisääminen - Sosiaalisen yhteenkuuluvuuden mahdollistaminen ja yksinäisyyden ehkäisy	-Oppilaiden poissaolojen määrä -hyvinvointiprofiilit, THL-terveyskyselyt -Oppilaskunta- ja kummioppilastoiminta -Opiston opiskelijamäärä - Palautekyselyt	

3.2.3 VAPAA-AIKAPALVELUT

TOIMINNAN KUVAUS

Kirjastopalvelut

Kirjastopalvelut ovat kaikenikäisten kuntalaisten peruspalveluja; kirjaston tulee olla kaikkien käytettävissä ja saavutettavissa. Kirjaston tehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa sekä edistää lukemista ja kirjallisuutta. Kirjasto tarjoaa tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon. Se myös tarjoaa tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan ja edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. Kirjastolain tavoitteena on edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin,

elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen sekä aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta.

Kirjaston palvelupisteet ovat pääkirjasto ja kirjastoauto, joka on yhteinen Virtain kaupungin kanssa. Ruoveden kirjasto kuuluu maakunnalliseen Pirkanmaan kirjastojen verkostoon, PIKI-kimppaan, jolla on yhteinen aineisto- ja asiakastietokanta, verkkokirjasto, käytösäännöt, kuljetuspalvelu sekä PIKI-kirjastokortti. Tiivistä yhteistyötä tehdään myös esimerkiksi e-aineistohankinnoissa ja markkinoinnissa. Kimppatoiminnan tavoitteena on, että eri puolilla Pirkanmaata asuvat asiakkaat saavat käyttöönsä mahdollisimman samat palvelut ja aineistot. Toiminnassa huomioidaan PIKI:n vuoden 2026 painopisteet. PIKI-kustannukset jaetaan asukaslukujen suhteessa; Ruoveden osuus vuonna 2026 on 0,74 % kokonaismäärästä.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalveluiden tavoitteena on edistää kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä, fyysistä aktiivisuutta, liikuntaharrastuneisuutta sekä vahvistaa liikunnan kansalaistoiminnan elinvoimaisuutta paikallistasolla. Kunnan tehtävät pohjautuvat liikuntalakiin. Kuntalaisten liikkumiselle luodaan edellytyksiä kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä. Terveyttä edistävälle liikunnalle luodaan edellytyksiä tukemalla kansalaistoimintaa, tarjoamalla liikuntapaikkoja ja järjestämällä liikuntaa ottaen huomioon myös kuntalaisten erityistarpeet. Liikunnalla on tärkeä rooli yhteisöllisyyden lisäämisessä. Toiminnan painopisteenä ovat työ- ja ikäihmisten terveysliikunnan lisääminen, liikkumattomien lasten ja nuorten sekä perheiden saaminen liikuntaharrastusten pariin.

Liikuntapalveluiden tehtävänä on huolehtia Urheilukeskuksen ja siihen liittyvien liikuntapaikkojen kunnossapidosta ja kunnostuksesta. Monipuoliset liikuntapaikat koulukeskuksen ja päiväkodin vieressä tarjoavat hyvät mahdollisuudet lukion, perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen liikuntakasvatukselle. Pekkalan ja Visuveden kyläkoulujen yhteydessä ylläpidetään lähiliikuntapaikkaa ja liikuntapalveluita pyritään tarjoamaan myös kylissä. Kunnassa luodaan ja kehitetään erilaisia matalan kynnyksen liikuntamahdollisuuksia. Kuntalaisten omaehtoista liikkumista tuetaan ja kannustetaan eri teemoin ja tapahtumin.

Kunnan, urheiluseurojen sekä alueellisten toimijoiden yhteistyötä tuetaan liikuntapalveluiden järjestämisessä. Urheiluseuroille tarkoitetut liikunta-avustukset jaetaan hyväksytyin perustein. Urheiluseurat tekevät arvokasta työtä kuntalaisten liikuttajina. Heitä pyritään aktivoimaan mukaan liikunnan edistämisyhmään laajemman näkökulman saavuttamiseksi.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja siitä huolehtiminen on Kuntalain mukaan kunnan perustehtävä. Tavoitteena hyvinvointityössä on lisätä kaikkien kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä, ennaltaehkäistä sairauksia sekä syrjäytymistä ja vahvistaa kuntalaisten osallisuutta. Siksi pääpaino on heikompiensaisten hyte-työssä. Terveyserojen ja eriarvoisuuden

kaventaminen ovat myös hyvinvointityön tavoitteita. Hyvinvointityö kuuluu kaikille ja sen onnistuminen vaatii poikkihallinnollista yhteistyötä. Yhteistyö myös Ruoveden muiden toimijoiden kanssa on keskeisessä osassa. Näitä ovat esimerkiksi järjestöt ja seurakunta, seurakunta, oppilaitokset sekä hyvinvointialue.

Nuorisopalvelut

Nuorisopalvelujen tavoitteena on edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja nuorten sosiaalista vahvistumista sekä tukea nuorten itsenäistymistä. Työtä tehdään nuorisolain hengessä, missä lähtökohtana ovat mm. yhteisöllisyys, osallisuus, yhteisvastuu, ihmisoikeuksien kunnioittaminen ja tasa-arvo, sekä nuorten kasvun tukeminen ja elinolojen parantaminen.

Nuorisopalvelujen työmuotoja ovat järjestöjen tukeminen, toimintaryhmien ohjaaminen, kerho- ja leiritoiminta, retket, kulttuuri- ja nuorisotapahtumat sekä nuorisotila Vintin ja nuorisokahvilan toiminta. Nuorisovaltuusto on vaikuttamiskanava nuorten ja päättäjien välillä. Nuorisovaltuuston apuna ja tukena on nuorisotyöntekijä. Harrastamisen Ruovesi hankkeeseen ja nuorisokahvilatoimintaan on saatu aluehallintoviraston kautta avustusta.

Koulunuorisotyön tavoitteena on mahdollistaa nuorille turvallinen ja matalan kynnyksen aikuinen koulupäivän aikana, tuoda nuorilähtöistä työtettä koulupäivään, parantaa nuorten osallisuutta, luoda kouluun yhteisöllisyyttä ja toimia nuorten tukena nivelvaiheissa. Koulunuorisotyö toimii yhtenäiskoululla nuorisokahvilassa, joka on nuorten oma turvallinen tila koululla.

Nuorten kasvun tukemiseksi yhteistyötä tehdään huoltajien, koulujen, seurakunnan, järjestöjen sekä muiden nuorisotyötä tekevien kanssa.

Etsivä nuorisotyö

Opetus- ja kulttuuriministeriö avustaa etsivän nuorisotyöntekijän palkkaamista aluehallintoviraston kautta jaettavilla avustuksilla. Etsivä nuorisotyö on erityisnuorisotyötä, jonka tavoitteena on olla läsnä nuorten keskuudessa ja tarjota mahdollisuus turvalliseen ja luottamukselliseen aikuiskontaktiin. Etsivä nuorisotyö etsii nuoren kanssa ratkaisuja nuoren pulmiin ja kysymyksiin ja auttaa nuorta saavuttamaan tarvitsemansa palvelut. Etsivä nuorisotyö on syrjäytymistä ehkäisevää toimintaa.

Etsivän työn ensisijaisena tehtävänä on auttaa alle 29-vuotiaita nuoria, jotka ovat koulutuksen tai työmarkkinoiden ulkopuolella, tai jotka tarvitsevat tukea saavuttaakseen tarvitsemansa palvelut. Etsivä nuorisotyö tarjoaa nuorelle varhaista tukea, jos nuori sitä itse haluaa. Etsivään nuorisotyöhön haetaan rahoitusta vuosittain, mutta toiminta ja rahoitus on luonteeltaan jatkuvaa.

Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalveluiden järjestämistä säätelee Laki kunnan kulttuuritoiminnan järjestämisestä. Kunnan tehtävänä on järjestää kulttuuripalveluja eri ikäisille ja erilaisissa elämäntilanteissa oleville. Kunta voi tukea taiteentekijöitä erilaisin avustuksin ja työtiloja tarjoamalla sekä työllistämällä. Kuntalaisten luovaa ilmaisua ja kulttuuritoimintaa tuetaan mm. vapaan sivistystyön, järjestöyhteistyön ja taiteen perusopetuksen avulla. Kulttuurikasvatuksesta huolehtiminen ja kulttuuriperinnön ylläpitäminen ja käyttö tukevat paikallista identiteettiä ja toimivat voimavarana kehittämiselle. Taide ja kulttuuri sekä osallisuus ja yhteisöllisyys lisäävät kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia.

Kulttuuripalvelut tuovat esille paikallista kulttuuriperinnettä järjestämällä taidenäyttelyitä ja tapahtumia sekä ylläpitämällä kotiseutumuseon toimintaa. Kulttuuripalvelut pyrkivät työllistämään taiteilijoita tai taiteen harrastajia taidenäyttelyiden valvojiksi tai erilaisiin projekteihin. Kulttuuripalveluissa huomioidaan isänmaalliset juhlat. Kulttuurihyvinvointia edistetään järjestämällä kulttuuritoimintaa yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa. Kulttuuripalveluiden avustuksilla tuetaan paikallisia yhdistyksiä ja toimijoita erilaisten kulttuuritapahtumien toteuttamisessa. Kulttuuripalvelut osallistuvat lasten ja nuorten kulttuurikasvatukseen tarjoamalla erilaisia kulttuurikokemuksia esim. konserttien sekä teatteri- ja sanataiteen muodossa. Kulttuuripalvelut ovat mukana alueellisessa verkostoyhteistyössä. Kulttuurin arvioinnin välineenä käytetään mm. TEA-viisaria.

TALOUS

VAPAA-AIKAPALVELUT						
	TP 2024	TA 2025 + muutos	TA 2026	Muutos %	TS 2027	TS 2028
Toimintatulot	134 890	103 900	58 150	-44 %	58 732	59 319
Toimintamenot	-950 097	-980 308	-965 194	-2 %	-999 941	-1 034 939
Toimintakate	-815 207	-876 408	-907 044	4 %	-941 209	-975 620

TOIMINNAN TAVOITTEET

Strateginen painopiste	Toiminnallinen tavoite 2026	Mittari	Toteuma
Yrittäjyys ja elinkeinot	- Nuorten työllistymisen tukeminen	-Jaettujen ja käytettyjen kesätyöseteleiden lukumäärä.	

	-Tapahtumien järjestäminen hyödyntämällä paikallisia yrittäjiä ja yhdistyksiä	-Kunnan tarjoamien kesätyöpaikkojen määrä nuorille. -Nuorten kesätyöleirin osallistujien määrä -Paikallisten yhteistyötä tekevien yritysten ja taiteilijoiden määrä	
Kulttuuriperintö	- Kulttuuriperinteiden huomioiminen nuorten toiminnassa - Kirjaston kotiseutukokoelman ylläpito - Tietoisuuden lisääminen paikallisesta kulttuuriperinteestä museotoiminnan ja tapahtumien avulla	-Kirjastokäyntien ja lainausten määrä - Museon kävijämäärä	
Koulutusmahdollisuudet	- Kaikenikäisten lukemisen, lukutaidon, oppimisen, aktiivisen kansalaisuuden edistäminen	-Kirjaston tapahtumien määrä, osallistujamäärä -Kerhotoiminnan osallistujien lukumäärä - Urheiluseurojen koulutusavustuksen hakumäärä	
Ilmasto		“Lihasvoimin liikkeellä” - haasteiden tai kampanjoiden määrä liikunta- ja nuorisopalveluissa. Kävelen tai pyöräillen liikuntapaikoille tai nuorisotilalle saapuvien osuuden kartoitus (kyselyllä toteutettuna)	
	- Hyötyliikunnan tehostaminen arjessa - Syrjäytymisen ja yksinäisyyden ehkäisy		
Hyvinvointi ja terveys	- Hyvinvoinnin edistäminen kulttuuritoiminnan keinoin	-Etsivän nuorisotyön tavoittamien ja palveluun ohjattujen nuorten määrä. -Nuorisokahvilan ja Vintin kävijätilastot (yksilökäynnit vs. kokonaiskäynnit). -Nuorisovaltuuston tekemien aloitteiden ja annettujen lausuntojen määrä.	

	- Kuntalaisten aktivoiminen liikkumiseen ja harrastamiseen - Kuntalaisten osallisuuden ja vaikuttamisen monipuolistaminen	-Nuorisovaltuuston ehdokkaiden määrä. -Kuntosalikäyntien ja kuntoradan kierrosten määrä vuodessa -Omaehtoisen liikkumisen aktivointikampanja -Jaettujen avustusten määrä -Taidenäyttelyiden määrä -Kulttuuritapahtumien määrä (omat + yhteistyössä toteutetut)	
--	---	--	--

